



## FONTS DE MATÈRIA ORGÀNICA APTES PER AGRICULTURA ECOLÒGICA

### RESUM

*L'escassetat de bestiar ecològic que tenim actualment a Catalunya i la seva distribució desigual pel territori fan difícil trobar fonts de matèria orgànica ecològiques per ser aplicades en la producció ecològica. Per tal de pal·liar la manca de matèria orgànica d'origen ecològic que sovint es dona arreu, la normativa de producció ecològica preveu l'ús d'algunes fonts de matèria orgànica provinents del sector convencional o fins i tot de les fraccions orgàniques dels residus municipals (FORM), sempre i quan compleixin les garanties legals de qualitat.*

### 01. Introducció

A Catalunya podem disposar bàsicament de tres fonts de matèria orgànica aptes per a agricultura ecològica:

- Fems
- Purins
- Compost de fracció orgànica de residus municipals (FORM)

### 02. Fems

Segons la normativa, els fems seran aptes per a agricultura ecològica quan no vinguin de ramaderia intensiva i estiguin preferiblement compostats. Si són de ramaderia de la mateixa explotació ecològica es poden utilitzar, correctament tractats i compostats, si la cria de bestiar està unida a les activitats agrícoles de la pròpia explotació.

La ramaderia intensiva es dona quan els animals no tenen l'espai suficient per fer una volta de 360°, no tenen jaç, no tenen llum natural o bé els animals estan separats de l'activitat agrícola. Per tant, exclouríem per agricultura ecològica el fem provinent d'animals separats de l'activitat agrícola, els estabulats sense jaç: cas de bestiar porcí o conills, per no tenir llum natural: algun tipus d'aviram, i per no poder fer una volta de 360°: la majoria de les gallines ponedores.

En el cas de Catalunya, un valor indicatiu per al temps d'un correcte compostatge dels fems serien uns 6 mesos.

Tres quartes parts dels fems frescos disponibles al territori català són de bestiar boví, seguit de fem d'oví, èquids i gallines.

Els fems compostats es poden trobar en les plantes de compostatge que ofereixen productes aplicables en agricultura ecològica o bé es poden obtenir compostant-los en la pròpia finca. A la taula 1 tenim les dades d'aquestes plantes.

### 03. Purins

Es poden utilitzar després d'una fermentació controlada o dilució i n'està prohibida la procedència de ramaderies intensives. Es poden utilitzar purins de la mateixa explotació ecològica, de ramaderia intensiva,

després d'una fermentació controlada o dilució adequada, si la cria del bestiar està unida a les activitats agrícoles de la finca. Els purins es caracteritzen per tenir uns nivells molt baixos de matèria orgànica.

### 04. Compost de FORM

Degut a la implantació de diversos sistemes de recollida selectiva dels residus orgànics tant la quantitat de FORM recollida com la seva qualitat han anat en augment de manera continuada. Aquets augment és previsible que continuï en els propers anys.

La qualitat del compost de FORM es defineix segons la concentració de metalls. Per l'agricultura ecològica només són aptes els productes de millor qualitat amb menor concentració de metalls (qualitat A).

Si bé ja hi ha algunes plantes que produeixen compost de qualitat A, la majoria de plantes de compostatge de FORM de Catalunya produeixen compost de qualitat B, sobretot perquè barregen residus orgànics provinents de diversos circuits. En conseqüència, el compost que produeixen no és aplicable en agricultura ecològica. En algunes plantes es podria obtenir compost aplicable (de qualitat A) si es segreguessin els circuits amb un nivell més baix d'impropis (s'ha vist que existeix una relació molt clara entre el tant per cent d'impropis i la qualitat del compost), però sovint les plantes tenen problemes d'espai per poder separar aquests circuits.

A la taula 2 tenim les dades de les plantes de FORM amb compost de qualitat A.

### 05. Com obtenir matèria orgànica fresca de qualitat per compostar?

Com que algunes plantes de compostatge no poden segregar els materials orgànics dels circuits de recollida amb un bon grau de separació (per sota d'un 5% d'impropis) existeix la possibilitat que els agricultors propers a les plantes de compostatge puguin trobar maneres de compostar el material de determinats circuits en espais adequats propers. D'aquesta manera es podria obtenir un compost de qualitat A pràcticament sense cost (a la taula 3 es presenten els circuits de recollida amb poques impureses que a hores d'ara no resulten en compost de qualitat A).

Taula 1. Dades generals de les plantes de compostatge de fems

Nom planta	Tipus de compost	Adreça instal·lació	Municipi	Comarca	Telèfon
Subministres orgànics de terres i substrats, SL	fem i FORM	Masia els Sots, s/n	Centelles	Osona	937430011
Ramaders de Juncosa, SCCL	fem boví bàsicament i gallinassa	C/ Sant Isidre, 19	Juncosa de les Garrigues	Garrigues	973128281
Planta compostatge Fumanya, SL	fem boví	Casa Fumanya	Sant Martí d'Albars	Osona	938530245
Cooperativa Agrària del Vallès	fem boví llet o conill	Camí Antic de Vic, s/n	Les Franqueses del Vallès	Vallès Oriental	938463636
Cooperativa Plana de Vic	fem boví	C/Bisbe Morgades, 4-6	Vic	Osona	938852213
Fertilitzants Voltregà, SA (Fervosa)	fem boví: Fervo-humus i Fervo-fems, i compost vegetal	Ctra. Manlleu-La Gleva (Espamadala) km 2	Manlleu	Osona	938502720
Compost Segrià, SA	fem boví i polpa de fruita (Biocompost S2)	Partida Pla de les canyes, pol.5 parc. 28-29	Alguaire	Segrià	973730066
Burés Profesional,SA (grup BIOT)	fem oví majoritàriament (Biorcamp), i fem gallinassa i vegetal (Vigorhumus H-00)	Camí de Sant Roc, s/n	Vilablareix	Gironès	972405095
(A)Indufeco, SL / (B)Inferin, SL	fem boví/ oví/despulles escorxadador : sòlid(Negrot-ECO), líquid(Massi-ECO)	(A)Ptge. Serra Blanca,(B)Partida Torricot	(A)Camarasa, (B)Sentiu de Sió	Noguera	902362931, 973451038
Burés, SA	fem boví/equí, vermicompost, compost vegetal	Camí de Can Anglada, s/n	Sant Boi de Llobregat	Baix Llobregat	936401608
Mas la Riera	fem boví	Mas la Riera,Sentfores, s/n	Vic	Osona	606044275
Bellcamí, SA	fem boví	Av. Can Mas, s/n	Piera	Anoia	937725000
Agroviver,SL	vermicompost fem porcí, fem porcí granges pròpies, fem boví extern i compost vegetal	Finca el Maiol	Viver i Serrateix	Berguedà	938390433
Abonos orgànics Boix, SL	fem boví	Finca Massans	Tavèrnoles	Osona	608697885
Explotacions Can Quimet, SCP	fem boví majoritàriament i equí, i compost vegetal	Fca. entre el Pla/Camí de can Borí	Bigues i Riells	Vallès Oriental	938658722
Punt Verd Serveis, SAT	fem boví/equí/ gallinassa (poca), i compost vegetal	Paratge Serra Barona, Can Baró, s/n	Sentmenat	Vallès Occidental	937150237
Joan Pou Masuet	fem boví/equí	Can Torrapa, s/n	Llinars del Vallès	Vallès Oriental	938410391
Nat Compo, SL	fem cavall	Pol. Ind. 7, Parcel·la 40	Bellví	Pla d'Urgell	
Terra-Jardí Arribas Pardo, SCP	fem cavall i compost vegetal	Finca "Can Carena",s/n	Lliçà d'Amunt	Vallès Oriental	938414532
Feresp, SL	fem boví	Pol. Ind. 3, Parc. 157	Puigverd d'Agramunt	Urgell	699948270
Josep Maria Guardia Pijuan	fem vedell i gallinassa	Pol. Ind. 5, Parcel·la 104	Foradada	Noguera	973400074
Ramaderia Bernaus, SCP	fem boví		Montgai	Noguera	973430113
Vermicuc	vermicompost fem conill	(1)Pl. Eivissa, 6, 7è 3a	(1)Barcelona(o ficina), (2) Vallfogona de Ripollès(elaboració)	(1)Barcelonès, (2)Ripollès	699531283
Mas les Umbertes	vermicompost fem boví terra vegetal, terra	Mas les Umbertes	Moià	Bages	649402677
Manel Suari Recto	abonada, terra abonada cribada	Sot de la Ponça,s/n	Cabrils	Maresme	937508317

Taula 2. Dades generals de les plantes de compostatge de FORM que produeixen compost de qualitat A

Nom planta	Adreça instal·lació	Lloc	Telèfon	Producció anual (Tm)
Planta de compostatge de Malla	Sector el Quadro, s/n	Malla (Osona)	938124167	320
Planta de compostatge de Manresa www.consorcidelbages.cat	Parc Ambiental de Bufalvent – Ctra. Pont de Vilomara, km. 2,6	Manresa (Bages)	937433407	1500/2000 (aprox. comercialitzat)
Planta de compostatge de Torrelles de Llobregat	Can Gallina	Torrelles de Llobregat	935970821	900
Planta de compostatge de Castelldefels	Ctra. de la Sentiu, s/n	Castelldefels	936365511	2000 (queden)
Planta de compostatge de Boadella i les Escaules	Boadella i les Escaules	Boadella (Alt Emp.)	972569211	60
Subministres orgànics de terres i substrats, SL(SOTS)	Masia els Sots, s/n	Centelles (Osona)	937430011	

Taula 3. Circuits amb poques impureses que no van a parar a plantes que fan compost de qualitat A

Circuit	Instal·lació	Mitjana % impropis	Tones FORM any 2008
Santa Eugènia de Berga	Planta de compostatge de Tàrraga	4.91	152.56
	Planta de transvasament de Vic		
Tavèrnoles	Planta de compostatge de Tàrraga	4.83	83.10
	Planta de transvasament de Vic		
Verdú	Planta de compostatge de Tàrraga	1.23	14.82
Llers	Planta de compostatge d'Olot	0.24	156.58
Barcelona-06C <sup>6</sup>	Ecoparc II (Montcada i Reixac)	0.59	7995.71
Barcelona-06D <sup>7</sup>	Ecoparc II (Montcada i Reixac)	0.79	888.40

Més informació: pàg. web DAAM > Alimentació-Indústria agroalimentària > Producció agroalimentària ecològica > Publicacions i materials de referència > Produccions agrícoles > Adobat > Guia de fonts de matèria orgànica aptes per l'agricultura ecològica a Catalunya

## Autors:

Noelia Arco, Joan Romanyà

Universitat de Barcelona – Facultat de Farmàcia –

Dept. de Productes Natural Biologia Vegetal i Edafologia

Tel: 93 4024494 – A/e: [jromanya@ub.edu](mailto:jromanya@ub.edu)